

Таблиця 1

	2016	2017	2018	2019	2020
Кількість інноваційно активних промислових підприємств, од.	834	759	777	782	809
Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, од.	723	672	739	687	718
Кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, осіб	97912	94274	88128	79262	78860
Витрати на інновації промислових підприємств, млн. грн	23229,4	9117,5	12180,1	14220,9	14406,9
Обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг), млн. грн	23050,1	17714,2	24861,1	34264,9	47526,2

Джерело: створено автором на основі [1]

Загалом, інноваційна конкурентоспроможність країни частково залежить від того, наскільки ефективно вона інвестує в науку та освіту, а також наскільки вдало ці галузі взаємодіють і співпрацюють зі сферою бізнесу та промисловості. Відтак, на початок навчального 2021/22 року в Україні діяло 386 закладів вищої освіти, де навчалось 1046,7 тис. студентів, що на 25.05% менше закладів за попередній період (515) [1]. Останні роки відзначалися найвищими видатками на освіту, наприклад у 2021 році загальний обсяг видатків МОН становив – 139,3 млрд грн, на 2022 планувалось надати коштів у розмірі 153,7 млрд грн, однак після початку активних військових дій у країні було встановлено секвестр і сума скоротилась до 131 млрд грн, та у 2023 р. видатки зменшились ще на 6.79% – це 122.1 млрд грн [2].

Отже, наука та освіта грають важливу роль у формуванні інноваційної конкурентоспроможності держави. Це вимагає інтегрованого підходу, де освіта підготує кваліфікованих фахівців, наука проводить дослідження для розвитку інновацій, а держава надає підтримку і регулює інноваційні процеси. Спільні зусилля на цих напрямках сприяють створенню ефективного інноваційного середовища, що забезпечує розвиток економіки та підвищену конкурентоспроможність держави на світовому ринку.

Література

1. Державна служба статистики України. "Статистичний щорічник України" за 2021 рік / ред. І. Є. Вернер. Київ, 2022. 444 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/11/Yearbook_2021.pdf (дата звернення: 24.10.2023).
2. МОН України. Держбюджет на 2023 рік: видатки на освіту та науку. *Міністерство освіти і науки України*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/derzhbyudzheth-na-2023-rik-vidatki-na-osvitu-ta-nauku> (дата звернення: 24.10.2023).

Панько А. А.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
студентка БП-4, «Економіка»

ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Для сталого соціально-економічного розвитку регіонів України необхідно отримати достатні кошти як із внутрішніх, так і зовнішніх джерел. Залучені інвестиції дають змогу створити нові робочі місця, збільшити розміри податкових пільг, що позитивно вплине на створення додаткових джерел фінансування соціально-економічного розвитку, а також покращить якість інфраструктури, стимулюватиме розвиток підприємництва на певній території та диверсифікації його галузевої структури, зниження ризиків, пов'язаних із циклічним розвитком галузі. Одним із

найефективніших підходів до досягнення зазначеної мети є створення та розвиток індустріальних парків – виявлення привабливих ділянок для започаткування на них промислового виробництва, оснащення їх необхідною інженерно-технічною інфраструктурою.

Індустріальні парки – це території, де будівництво, технічне обслуговування та інші процеси компаній-учасників ретельно керуються. Тому їх створення та просування є одним із пріоритетних напрямів політики місцевого економічного розвитку більшості країн світу як відповідь на глобалізацію світової економіки, технічну революцію та формування економіки знань [1; 2]. Індустріальні парки сприятимуть переміщенню промислових підприємств під час війни та прискорять відновлення економіки після перемоги.

Сучасними тенденціями розвитку світу є широке впровадження досягнень передової науки і техніки, що дає поштовх до структурних змін в економіці, стимулює виробництво нової, наукоємної високотехнологічної продукції. Умови глобального ринкового середовища вимагають активізації інноваційної діяльності як найбільш ефективного способу підвищення конкурентоспроможності країни та її подальшого інтенсивного розвитку [3, с. 28-47]

Безпрецедентний успіх високорозвинутих країн світу є логічним обґрунтуванням стратегічного напрямку розвитку, в якому інновації відіграють ключову роль. Відповідно до досвіду Польщі, Туреччини та Чеської Республіки, індустріальні парки є одними з ефективних організаційно-економічних інструментів прискорення соціально-економічного розвитку місць їх розташування та створення «регіональних точок зростання» через систему стимулювання організаційно-економічних умов їх учасників [3].

Індустріальні парки в нашій країні будуються за європейською моделлю технопарків, які характеризуються такими ознаками: централізовано розвинена та керована територія з виробничими, складськими та офісними будівлями, відповідними комунікаціями, інфраструктурою та здійсненням науково-дослідної діяльності [4, с. 194-199].

Для залучення інвестицій в індустріальні парки країни використовують широкий спектр інструментів підтримки та стимулювання учасників інвестиційних проектів. Світовий досвід показує, що тимчасове стимулювання оподаткування індустріальних парків є одним із найважливіших і ефективних інструментів державної підтримки.

Досить тривалий проміжок часу індустріальні парки в Україні занепадали, однак керівництво країни налаштовано рішуче на позитивні міни. Наразі із зареєстрованих 52 індустріальних парків повноцінно працює лише 4: Індустріальний парк «Біла Церква» (Київська область), Вінницький індустріальний парк, Індустріальний парк «Соломоново» (Закарпатська область), Індустріальний парк «Коростень» (Житомирська область).

Створення індустріальних парків є новим етапом у застосуванні організаційно-економічних механізмів стимулювання інвестиційної діяльності в Київській області. Тому визначення основних напрямів і завдань державної політики у сфері стимулювання розвитку індустріальних парків у рамках формування відносин асоціації між Україною та ЄС має базуватися на їх подоланні [5].

Слід зазначити, що на початкових етапах розвитку індустріальних парків важливою є державна підтримка на рівні національного законодавства.

Підсумовуючи можна стверджувати, що майбутнє відновлення України після повномасштабного вторгнення РФ вимагатиме швидких дій. Для успішної реалізації планів потрібно вже зараз готуватися до стрімкої реалізації інвестиційних проектів, оскільки це надасть місцевим громадам конкретні переваги, а саме: створення нових робочих місць, обмеження відтоку професійно активного населення, збільшення доходів громадян, сплату податку на майно та землю. Завдяки механізму індустріальних парків, Україна має неймовірний потенціал для активізації промислового розвитку.

Розглянувши досвід створення та розвитку індустріальних парків у світі, можна констатувати, що це сприятиме розвитку малого та середнього підприємництва. Зокрема, у місті, як правило, від 30% до 40% доходів населення, отриманих у вигляді заробітної плати, спрямовується на придбання товарів повсякденного побуту, що пропонуються на ринку суб'єктами господарювання, переважно представниками малого і середнього підприємства [8].

Отже, можна зробити висновок, що індустріальні парки постають важливим інструментом для розвитку економіки та забезпечення стійкого зростання країни. Вони створюють сприятливі умови для підприємницької діяльності, надаючи доступ до необхідних ресурсів та інфраструктури. Активна діяльність індустріальних парків в Україні призведе до прискореного розвитку промисловості, залучення інвестицій та створення нових робочих місць. Робота вітчизняних індустріальних парків має потенціал покращити економічне становище нашої країни, розширити експортні можливості та надати поштовх технологічному прогресу.

Література

1. Бенівська Л. Я. Індустріальні парки як інструмент розвитку регіональної економіки: теоретичні аспекти. *Соц.-ек. проблеми сучас. періоду України*. – 2014. – Вип. 3(107) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://ird.gov.ua/sep/sep20143\(107\)/sep20143\(107\)_509_BenovskaLY.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20143(107)/sep20143(107)_509_BenovskaLY.pdf) (дата звернення: 14.07.2023)
2. Прорвемся через парк. *Вісник Міністерства доходів и зборів України*. – 2013. – № 19
3. Вовк В.М. Моделювання виробничих процесів у великопанельному домобудуванні: навчальний посібник. Київ: НМК ВО, 1991. 191 с.
4. Гальчинська Н. Правовий режим земель індустріальних парків в Україні. *Право України*. 2010. №1. С. 194-199
5. Новиков А. Виробництво в оренду. Індустріально-промислові парки – новий сегмент вітчизняного ринку комерційної нерухомості. *Дзеркало тижня*. 2006. 1–7 липня. № 25 (604).
6. Бойко О. М. Світовий досвід надання податкових преференцій суб'єктам господарювання (на прикладі створення та розвитку індустріальних парків). *Формування ринкових відносин в Україні*. 2013. № 11 (150). С. 49–55.
7. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3–4. Ст. 27. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 14.07.2023)
8. Эгорова О.О. «Щодо заходів стимулювання створення та функціонування індустріальних парків в Україні». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1340/>

Пушкар Т. А.

Харківський національний університет
міського господарства ім. О. М. Бекетова,
к.е.н., доц., доцент кафедри економіки та маркетингу

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ВІДКРИТОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Четверта промислова революція, визначивши основні цифрові інноваційні тренди, створила усі передумови для формування новітніх підходів до взаємодії в сфері інноваційної діяльності. Цифровізація, базуючись на принципах прозорості та відкритості, передбачає перебудову існуючих моделей та створення структур, які, по-перше, реалізують базові принципи, а по-друге, враховують фундаментальні зміни щодо руху наукового знання та трансферу технологій. Отже, в умовах цифрових трансформацій відбувається формування новітнього інноваційного простору, який потребує перебудови підходів до інновацій та інноваційної діяльності на усіх рівнях: мікро, макро, міжнародному.

Підґрунтям трансформації інноваційної діяльності на сучасному етапі є розуміння і прийняття того, що в умовах відкритості інформаційного простору, підвищенні доступності інформації ідея, яка може стати основою інновації та, в результаті, отримати комерціалізацію, може на будь-якому етапі (науково-дослідницьких робіт або розробки) отримати своє впровадження в компанії, яка не виступає її автором, або буди передана для реалізації іншим суб'єктам економічної діяльності. Вільний рух новацій та інновації в цифровій економіці сприяє подоланню втрати потенційних інновацій, формує нове бачення співпраці в сфері інновацій і дозволяє подолати низку проблемних питань, які виникають в умовах переважно моделей